

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PROGRAM DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

FYTOTERAPIE V PRÁCI ZDRAVOTNÍKA

2019

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	3
2. PROFIL ABSOLVENTA.....	4
VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ	4
3. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	5
POJETÍ A CÍLE PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
ORGANIZACE VÝUKY	5
PROSTOROVÉ, MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ VÝUKY.....	5
LEKTORSKÉ ZABEZPEČENÍ VÝUKY	5
VEDENÍ DOKUMENTACE PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
METODICKÉ POSTUPY VÝUKY	6
POSTUPY HODNOCENÍ VÝUKY	6
4. UČEBNÍ PLÁN	7
5. OPTIMÁLNÍ TRAJEKTORIE	7
6. MODULY PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	8
PŘÍLOHA Č. 1 – VZOR CERTIFIKÁTU O ABSOLVOVÁNÍ PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	28
PŘÍLOHA Č. 2 – ZPŮSOB ZJIŠŤOVÁNÍ ZPĚTNÉ VAZBY OD ÚČASTNÍKŮ	29

1. Identifikační údaje programu dalšího vzdělávání

Název programu dalšího vzdělávání	Fytoterapie v práci zdravotníka
Typ programu dalšího vzdělávání	Program dalšího vzdělávání rozšiřující kvalifikaci
Vstupní požadavky na uchazeče	Studenti VOŠ oboru Diplomovaná všeobecná sestra, Diplomovaná dětská sestra, všeobecné sestry, dětské sestry, praktické sestry
Podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče	Nejsou
Forma výuky	Prezenční
Délka výuky	10 hodin
Způsob ukončení	Započtení úspěšně absolvovaných modulů
Certifikát	Certifikát o absolvování programu dalšího vzdělávání

2. Profil absolventa

Využívání rostlin v lékařství je patrně stejně staré jako lidstvo samo, léčivé rostliny provázejí člověka v průběhu celé etapy jeho historického vývoje a byliny byly vlastně prvními léky, se kterými se člověk setkal.

Fytoterapie může pomoci mnoha pacientům při většině onemocnění včetně dlouhodobých. V některých případech může být použita jako doplňková nebo souběžná léčba nemocí. Tím dochází ke snížení dávkování účinných farmak a je sníženo riziko výskytu nežádoucích účinků chemických léků. Obecně platí, že byliny pracují pomaleji než konvenční léky, účinné látky v nich totiž nejsou tak koncentrované. Zvláště to platí u dlouhodobých onemocnění. Byliny ovšem posilují i přirozené ozdravné schopnosti těla, pacient proto často pociťuje zlepšení relativně brzy. Kromě léčení specifických chorob je cílem fytoterapie také obnovit celkové zdraví pacienta a povzbudit jeho vitalitu. Při správném využití jde o velmi cennou a účinnou metodu na cestě za znovunabytím ztraceného zdraví, její hodnotu dále zvyšuje možnost jejího rozsáhlého využití v prevenci proti nemocem.

Účastník programu dalšího vzdělávání se seznámí se základními informacemi o léčivých rostlinách, o jejich sběru a zpracování. Získá základní poznatky o použití byliny a hotových směsí u vybraných onemocnění a jejich použití i v rámci prevence určitých chorob. Seznámí se s bylinami, které je možno použít při přípravě některých pokrmů.

Výsledky vzdělávání

Absolvent programu dalšího vzdělávání je schopen:

- Vnímat bylinu s její chutí, povahou a účinkem, a tím rozumět jejímu použití v dané směsi,
- znát metody zpracování bylin,
- znát možnosti sběru nejčastěji používaných bylin,
- používat jednotlivé byliny a hotové směsi u nemocného s kardiovaskulárním onemocněním,
- používat jednotlivé byliny a hotové směsi u nemocného s plicním onemocněním,
- používat jednotlivé byliny a hotové směsi u nemocného se zažívacím onemocněním,
- používat jednotlivé byliny a hotové směsi u nemocného s psychickou poruchou,
- používat jednotlivé byliny a hotové směsi u nemocného s kožním onemocněním,
- používat byliny v přípravě pokrmů.

3. Charakteristika programu dalšího vzdělávání

Pojetí a cíle programu dalšího vzdělávání

Organizace výuky

Celková hodinová dotace činí 10 hodin. Program dalšího vzdělávání bude realizován ve dvou blocích (6 hod. + 4 hod.). Délka teoretické hodiny je 45 minut. Na začátku výuky budou účastníci seznámeni s Bezpečností a ochranou zdraví při práci (BOZP).

Prostorové, materiální a technické zabezpečení výuky

Pro výuku je k dispozici následující materiálně- technické zázemí:

- Dataprojektor,
- počítač s DVD připojený do sítě internet,
- reproduktory,
- vizualizér,
- projekční plátno,
- interaktivní tabule,
- herbáře.

Lektorské zabezpečení výuky

Požadovaná kvalifikace lektorů programu dalšího vzdělávání:

Odborná způsobilost: v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného tématu, lektor z praxe (Mgr. farmacie, PharmDr.), odborný učitel s praxí a zkušeností v oblasti fytoterapie.

Vedení dokumentace programu dalšího vzdělávání

Dokumentace je vedena o:

- a) **zahájení vzdělávání** (vstupní dotazník účastníka vzdělávání, vč. uvedení jeho identifikačních údajů),
- b) **průběhu vzdělávání** („evidence výuky“, ve které bude uveden datum konání výuky, hodinový rozsah výuky s rozdělením na teoretickou a praktickou výuku, konkrétní obsah výuky, evidence účastníků vzdělávání, jméno a podpis lektora),
- c) **ukončení vzdělávání** (evidence účastníků o docházce, certifikát).

Pozn.: Tyto doklady jsou ve vzdělávací instituci uchovávány. Pokud bude program dalšího vzdělávání následně akreditován, tak vždy po dobu platnosti akreditace, popř. do doby ukončení kurzu zahájeného v době platnosti udělené akreditace.

Kopie vydaných certifikátů jsou ve vzdělávací instituci uchovávány v souladu se zákonem o archivnictví.

Metodické postupy výuky

Výukové metody:

- frontální, individuální, skupinová výuka,
- výklad nebo přednáška,
- nácvik dovedností, trénink v prezentování informací či faktů ze strany účastníků, výuka bude probíhat přes poznávání hotových klasických směsí, jejich variant a možnosti jejich kombinování, ať již s jednotlivými bylinami či dalšími směsmi.

Lektor bude přizpůsobovat výuku všem relevantním podmínkám, zejména skutečnosti, že se jedná o dospělé účastníky vzdělávání. Bude spojovat teorii s praxí a využívat praktických zkušeností účastníků, dbát na přiměřenost, individuální přístup, názornost a trvanlivost získaných znalostí a dovedností.

Postupy hodnocení výuky

V průběhu výuky modulů bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, na základě cíleného pozorování, řízeného rozhovoru s účastníky (problémového dotazování) a výsledků jejich dílčích úkolů rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků.

4. Učební plán

Název modulů	Hodinová dotace	
	Teoretická výuka	Praktická výuka
M1 Úvod do fytoterapie, sběr a zpracování bylin	2	1
M2 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s kardiovaskulárním onemocněním	1	
M3 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s chorobou dýchacího systému	1	
M4 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s chorobou zažívacího traktu	1	
M5 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s psychickou poruchou	1	
M6 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s kožním onemocněním	1	
M7 Bylinky v kuchyni	1	1

5. Optimální trajektorie

M1 → M2 → M3 → M4 → M5 → M6 → M7

6. Moduly programu dalšího vzdělávání

Název modulu	M1 Úvod do fytoterapie, sběr a zpracování bylin		
Délka modulu	2 hod. teorie + 1 hod. cvičení		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu Modul je zaměřen na objasnění termínu fytoterapie, zásad sběru a možností zpracování. Cílem modulu je seznámit účastníky programu dalšího vzdělávání s fytoterapií jako alternativní léčebnou metodou. U sběru bylin budou objasněny určité zásady, se zaměřením na jednotlivé části rostliny, a vysvětleny postupy zpracování bylin do jednotlivých forem. Umožňuje získat absolventům doplňující a rozšiřující informace o dané problematice.			
Předpokládané výsledky výuky Absolvent modulu bude schopen: <ol style="list-style-type: none"> Popsat a vysvětlit pojem fytoterapie, vysvětlit zásady sběru jednotlivých částí rostlin, orientovat se v základním názvosloví, znát metody zpracování, skladování, sušení a uchování bylin, seznámit se s postupem výroby domácí bylinné kosmetiky. 			
Učivo / obsah výuky <ul style="list-style-type: none"> • fytoterapie, význam • rostliny a jejich složení • části rostlin vhodné ke sběru – květ, list, nať, kořen, plody, kůra, cibule, pupeny • názvosloví • rostliny léčivé k přímému užití Metody zpracování: <ul style="list-style-type: none"> • bylinných olejů • tinktur • nálevů, odvarů, čajů • mastí • sušení • úprava a skladování • uchovávání • domácí bylinná kosmetika 			

Postupy výuky

- Výklad, frontální, individuální a skupinová výuka,
- přednášky, diskuze,
- demonstrace,
- prezentace,
- aktivizující metody (brainstorming, prezentování informací).

Ukončení modulu

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení Správnost a obsahová úplnost stanovených témat:
a)	popíše a vysvětlí pojem fytoterapie
b)	vysvětlí zásady sběru jednotlivých částí léčivých bylin
c)	vysvětlí základní názvosloví
d)	popíše metody zpracování, skladování, sušení a uchování bylin
e)	vysvětlí postup výroby domácí bylinné kosmetiky

Doporučená literatura pro lektory

BEISER, Rudi. Čaje z bylinek a ovoce. Praha: Ikar, 2012. ISBN 978-80-249-1643-9.

ČÍŽKOVÁ, Dana. Fytoterapie v kostce. Praha: Slovart, 2000. ISBN 80-7209-141-7.

JAHODÁŘ, Luděk. Farmakobotanika. Praha: Karolinum UK, 2006. ISBN 80-246-1225-9.

JANČA, Jiří a Josef ZENTRICH. Herbář léčivých rostlin. Praha: Eminent, 2014. ISBN 978-80-7281-365-0.

Kolektiv autorů. Ottův průvodce přírodou – Léčivé rostliny. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-588-9.

MIKA, Karol. Fytoterapie perem lékaře. Bratislava: Osveta, 2018. ISBN 978-80-8063-459-9.
SEMJO NOVÁ, Anastasja. Praktická výroba bylinných tinktur. Praha: Fontána, 2007. ISBN 978-80-7336-330-7.

SPIPKOVÁ, Jiřina a kol. Farmakognozie. Praha: Karolinum UK, 2016. ISBN 978-80-246-3264-3.
SVOBODA, Milan a Marie MIHULOVÁ. Přírodní lékárna - 700 preparátů. Praha: Santal, 2013. ISBN 978-80-85965-98-8.

VÁŇA, Pavel. Rady bylináře Pavla. Praha: Eminent, 2010. ISBN 80-7281-205-X.

THOMAS, Alena. Děláme si to doma sami - Domácí kosmetika, drogerie a lékárna. Praha: Jota, 2014. ISBN 978-80-7462-535-0.

TOMČÍKOVÁ, Lenka. Vybrané krytosemenné rostliny. Brno: IDVZP, 1999. ISBN 80-7013-284-1.

TREBEN, Maria. Moje léčivé byliny. Praha: Eminent, 2011. ISBN 978-80-7281-413-8.

WONG, James. Vypěstujte si své vlastní léky - Snadné recepty na přírodní léčiva. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3654-9.

Název modulu	M2 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s kardiovaskulárním onemocněním		
Délka modulu	1 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu Modul je zaměřen na použití bylin a hotových směsí u nemocného s kardiovaskulárním onemocněním, včetně jejich podávání v rámci prevence kardiovaskulárních chorob. Umožňuje účastníkům získat doplňující a rozšiřující informace o dané problematice.			
Předpokládané výsledky výuky Absolvent modulu bude schopen: <ol style="list-style-type: none"> Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin u vybraných onemocnění kardiovaskulárního systému: <ul style="list-style-type: none"> Ateroskleróza, Hyperlipidémie, Hypertenze, hypotenze, ICHS, angina pectoris, Mozková příhoda, tranzitorní ischemická ataka, Varixy dolních končetin. Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin v rámci prevence kardiovaskulárních chorob: <ul style="list-style-type: none"> Ateroskleróza, Hyperlipidémie, Hypertenze, hypotenze, ICHS, angina pectoris, Mozková příhoda, tranzitorní ischemická ataka, Varixy dolních končetin. 			
Učivo / obsah výuky <ul style="list-style-type: none"> Léčivé byliny při prevenci a léčbě aterosklerózy Léčivé byliny při prevenci a léčbě hyperlipidémie Léčivé byliny při prevenci a léčbě hypertenze, hypotenze Léčivé byliny při prevenci a léčbě ICHS, angina pectoris Léčivé byliny při prevenci a léčbě cévní mozkové příhody a tranzitorní ischemické ataky Léčivé byliny při prevenci a léčbě varixů na dolních končetinách 			
Postupy výuky			

- výklad a frontální, individuální, skupinová výuka,
- přednášky, diskuze,
- prezentace,
- aktivizující metody (brainstorming, prezentování informací).

Ukončení modulu

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
A	
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost postupu při podávání léčivých bylin při prevenci a léčbě vybraných kardiovaskulárních chorob: vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě aterosklerózy, popíše postup při jejich podávání
b)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě hyperlipidemie, popíše postup při jejich podávání
c)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě hypertenze a hypotenze, popíše postup při jejich podávání
d)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě ischemické choroby srdeční a anginy pectoris, popíše postup při jejich podávání
e)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě tranzitorní ischemické ataky a cévní mozkové příhody, popíše postup při jejich podávání
f)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě křečových žil na dolních končetinách, popíše postup při jejich podávání

Doporučená literatura pro lektory

- ČÍŽKOVÁ, Dana. Fytoterapie v kostce. Praha: Slovart, 2000. ISBN 80-7209-141-7.
- JAHODÁŘ, Luděk. Farmakobotanika. Praha: Karolinum UK, 2006. ISBN 80-246-1225-9.
- JANČA, Jiří a Josef ZENTRICH. Herbář léčivých rostlin. Praha: Eminent, 2014. ISBN 978-80-7281-365-0.
- Kolektiv autorů. Ottův průvodce přírodou – Léčivé rostliny. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-588-9.
- MALACHOV, Gennadij. Jak vyléčit 200 nejčastějších nemocí. Praha: Eugenika, 2007. ISBN 978-80-89227-90-7.
- RYSTONOVÁ, Ida. Byliny na srdce, cévy a krev. Hradec Králové: Vodnář, 2011. ISBN 978-80-7439-017-3.
- SPIPKOVÁ, Jiřina. Farmakognozie. Praha: Karolinum UK, 2016. ISBN 978-80-246-3264-3.
- SVOBODA, Milan a Marie MIHULOVÁ. Přírodní lékárna - 700 preparátů. Praha: Santal, 2013. ISBN 978-80-85965-98-8.
- VLAŠÍNOVÁ, Helena. Zdravá zahrada. Praha: Ekologický institut Veronica, 2014. ISBN 978-80-87308-29-5.
- VÁŇA, Pavel. Rady bylináře Pavla. Praha: Eminent, 2010. ISBN 80-7281-205-X.
- TREBEN, Maria. Moje léčivé byliny. Praha: Eminent, 2011. ISBN 978-80-7281-413-8.
- ZENTRICH, Josef. Bylinářská poradna 1 aneb 144 otázek a odpovědí. Praha: Fontána, 1991. ISBN 80-900205-1-8.
- ZENTRICH, Josef. Lexikon fytoterapie. Praha: Fontána, 2004. ISBN 80-7336-186-8.

Název modulu	M3 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s chorobou dýchacího systému		
Délka modulu	1 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu Modul je zaměřen na použití bylin a hotových směsí u nemocného s onemocněním dýchacího systému, včetně jejich podávání v rámci prevence dýchacích chorob. Umožňuje účastníkům získat doplňující a rozšiřující informace o dané problematice.			
Předpokládané výsledky výuky Absolvent modulu bude schopen: a) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin u vybraných onemocnění dýchacího systému: <ul style="list-style-type: none"> • Alergická rýma, rýma, • Chřipka, • Astma, • Zápal plic, • Akutní a chronické bronchitidy, • Chronická obstrukční plicní nemoc. b) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin v rámci prevence kardiovaskulárních chorob: <ul style="list-style-type: none"> • Alergická rýma, rýma, • Chřipka, • Astma, • Zápal plic, • Akutní a chronické bronchitidy, • Chronická obstrukční plicní nemoc. 			
Učivo / obsah výuky <ul style="list-style-type: none"> • Léčivé byliny při prevenci a léčbě rýmy a alergické rýmy • Léčivé byliny při prevenci a léčbě chřipky • Léčivé byliny při prevenci a léčbě astmatu • Léčivé byliny při prevenci a léčbě akutní a chronické bronchitidy • Léčivé byliny při prevenci a léčbě chronické obstrukční plicní nemoci 			

Postupy výuky

- výklad a frontální, individuální, skupinová výuka,
- přednášky, diskuze,
- prezentace,
- aktivizující metody (brainstorming, prezentování informací).

Ukončení modulu

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost postupu při podávání léčivých bylin při prevenci a léčbě vybraných onemocnění dýchacího systému: vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě rýmy a alergické rýmy, popíše postup při jejich podávání
b)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci chřipky, popíše postup při jejich podávání
c)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě astmatu, popíše postup při jejich podávání
d)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě zá- nětu plic, popíše postup při jejich podávání
e)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě akutní a chronické bronchitidy, popíše postup při jejich podávání
f)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě chronické obstrukční plicní nemoci, popíše postup při jejich podávání

Doporučená literatura pro lektory

ČÍŽKOVÁ, Dana. Fytoterapie v kostce. Praha: Slovart, 2000. ISBN 80-7209-141-7.

JAHODÁŘ, Luděk. Farmakobotanika. Praha: Karolinum UK, 2006. ISBN 80-246-1225-9.

JANČA, Jiří a Josef ZENTRICH. Herbář léčivých rostlin. Praha: Eminent, 2014. ISBN 978-80-7281-365-0.

Kolektiv autorů. Ottův průvodce přírodou – Léčivé rostliny. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-588-9.

MALACHOV, Gennadij. Jak vyléčit 200 nejčastějších nemocí. Praha: Eugenika, 2007. ISBN 978-80-89227-90-7.

RYSTONOVÁ, Iva. Byliny na dýchací cesty. Hradec Králové: Vodnář, 2010. ISBN 978-80-7439-011-1.

SVOBODA, Milan a Marie MIHULOVÁ. Přírodní lékárna - 700 preparátů. Praha: Santal, 2013. ISBN 978-80-85965-98-8.

VÁŇA, Pavel. Rady bylináře Pavla. Praha: Eminent, 2010. ISBN 80-7281-205-X.

TREBEN, Maria. Moje léčivé byliny. Praha: Eminent, 2011. ISBN 978-80-7281-413-8.

Název modulu	M4 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s chorobou zažívacího traktu		
Délka modulu	1 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu Modul je zaměřen na použití bylin a hotových směsí u nemocného s onemocněním zažívacího traktu, včetně jejich podávání v rámci prevence zažívacích chorob. Umožňuje účastníkům získat doplňující a rozšiřující informace o dané problematice.			
Předpokládané výsledky výuky Absolvent modulu bude schopen: a) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin u vybraných onemocnění zažívacího traktu: <ul style="list-style-type: none"> • Zápcha a průjem, • Vředová choroba gastroduodena, • Crohnova choroba, • Kolitida, • Potravinové intolerance a alergie, • Onemocnění jater a žlučových cest. b) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin v rámci prevence onemocnění zažívacího traktu: <ul style="list-style-type: none"> • Zápcha a průjem, • Vředová choroba gastroduodena, • Crohnova choroba, • Kolitida, • Potravinové intolerance a alergie, • Onemocnění jater a žlučových cest. 			
Učivo / obsah výuky <ul style="list-style-type: none"> • Léčivé byliny při prevenci a léčbě zácpy a průjmu • Léčivé byliny při prevenci a léčbě vředové choroby gastroduodena • Léčivé byliny při prevenci a léčbě Crohnovy nemoci • Léčivé byliny při prevenci a léčbě kolitidy • Léčivé byliny při prevenci a léčbě potravinové intolerance a alergie • Léčivé byliny při prevenci a léčbě onemocnění jater a žlučových cest 			

Postupy výuky

- výklad a frontální, individuální, skupinová výuka,
- přednášky, diskuze,
- prezentace,
- aktivizující metody (brainstorming, hraní rolí, prezentování informací).

Ukončení modulu

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost postupu při podávání léčivých bylin při prevenci a léčbě vybraných onemocnění zažívacího traktu: vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě zácpy a průjmů, popíše postup při jejich podávání
b)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě vředové choroby gastroduodena, popíše postup při jejich podávání
c)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě Crohnovy nemoci, popíše postup při jejich podávání
d)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě kolitidy, popíše postup při jejich podávání
e)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě potravinové intolerance a alergie, popíše postup při jejich podávání
f)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě onemocnění jater a žlučových cest, popíše postup při jejich podávání

ČÍŽKOVÁ, Dana. Fytoterapie v kostce. Praha: Slovart, 2000. ISBN 80-7209-141-7.

JAHODÁŘ, Luděk. Farmakobotanika. Praha: Karolinum UK, 2006. ISBN 80-246-1225-9.

Kolektiv autorů. Ottův průvodce přírodou – Léčivé rostliny. Praha: Ottovo nakladatelství,

2010. ISBN 978-80-7360-588-9.

MALACHOV, Gennadij. Jak vyléčit 200 nejčastějších nemocí. Praha: Eugenika, 2007. ISBN 978-80-89227-90-7.

SVOBODA, Milan a Marie MIHULOVÁ. Přírodní lékárna - 700 preparátů. Praha: Santal, 2013. ISBN 978-80-85965-98-8.

VÁŇA, Pavel. Rady bylináře Pavla. Praha: Eminent, 2010. ISBN 80-7281-205-X.

TREBEN, Maria. Moje léčivé byliny. Praha: Eminent, 2011. ISBN 978-80-7281-413-8.

Název modulu	M5 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s psychickou poruchou		
Délka modulu	1 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu Modul je zaměřen na použití bylin a hotových směsí u nemocného s psychickou poruchou, včetně jejich podávání v rámci prevence psychických poruch. Umožňuje účastníkům získat doplňující a rozšiřující informace o dané problematice.			
Předpokládané výsledky výuky a) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin u vybraných onemocnění a psychických poruch: <ul style="list-style-type: none"> • Úzkost, panická úzkostná ataka, • Nespavost, • Bolest hlavy, migrény, • Deprese, • Chronický únavový syndrom, • Demence, Alzheimerova choroba. b) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin v rámci prevence psychických poruch: <ul style="list-style-type: none"> • Úzkost, panická úzkostná ataka, • Nespavost, • Bolest hlavy, migrény, • Deprese, • Chronický únavový syndrom, • Demence, Alzheimerova choroba. 			
Učivo / obsah výuky <ul style="list-style-type: none"> • Léčivé byliny při prevenci a léčbě úzkostných stavů • Léčivé byliny při prevenci a léčbě nespavosti • Léčivé byliny při prevenci a léčbě bolestí hlavy, migrény • Léčivé byliny při prevenci a léčbě deprese • Léčivé byliny při prevenci a léčbě chronického únavového syndromu • Léčivé byliny při prevenci a léčbě demence, Alzheimerovy choroby 			
Postupy výuky <ul style="list-style-type: none"> • výklad a frontální, individuální, skupinová výuka, • přednášky, diskuze, 			

- prezentace,
- aktivizující metody (brainstorming, prezentování informací).

Ukončení modulu

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost postupu při podávání léčivých bylin při prevenci a léčbě vybraných psychických poruch a nemocí: vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě úzkostných poruch a popíše postup při jejich podávání
b)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě nespavosti a popíše postup při jejich podávání
c)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě bolestí hlavy a migrény a popíše postup při jejich podávání
d)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě deprese a popíše postup při jejich podávání
e)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě chronického únavového syndromu a popíše postup při jejich podávání
f)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě demence a Alzheimerovy choroby a popíše postup při jejich podávání

Doporučená literatura pro lektory

ČÍŽKOVÁ, Dana. Fytoterapie v kostce. Praha: Slovart, 2000. ISBN 80-7209-141-7.

JAHO DÁŘ, Luděk. Farmakobotanika. Praha: Karolinum UK, 2006. ISBN 80-246-1225-9.

JANČA, Jiří a Josef ZENTRICH. Herbář léčivých rostlin. Praha: Eminent, 2014. ISBN 978-80-7281-365-0.

Kolektiv autorů. Ottův průvodce přírodou – Léčivé rostliny. Praha: Ottovo nakladatelství,

2010. ISBN 978-80-7360-588-9.

MALACHOV, Gennadij. Jak vyléčit 200 nejčastějších nemocí. Praha: Eugenika, 2007. ISBN 978-80-89227-90-7.

SVOBODA, Milan a Marie MIHULOVÁ. Proti únavě a stresu - Jednoduché, přirozené a účinné prostředky pro každého. Praha: Santal, 2012.

SVOBODA, Milan a Marie MIHULOVÁ. Přírodní lékárna - 700 preparátů. Praha: Santal, 2013. ISBN 978-80-85965-98-8.

VÁŇA, Pavel. Rady bylináře Pavla. Praha: Eminent, 2010. ISBN 80-7281-205-X.

Název modulu	M6 Použití bylin a hotových směsí u nemocného s kožním onemocněním		
Délka modulu	1 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu Modul je zaměřen na použití bylin a hotových směsí u nemocného s kožním onemocněním, včetně jejich podávání v rámci prevence kožních chorob. Umožňuje účastníkům získat doplňující a rozšiřující informace o dané problematice.			
Předpokládané výsledky výuky a) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin u vybraných kožních onemocnění: <ul style="list-style-type: none"> • Dermatitida, • Ekzém, • Psoriáza, • Akné, • Mykózy, • Herpes. b) Orientovat se v možnostech použití léčivých bylin v rámci prevence kožních chorob: <ul style="list-style-type: none"> • Dermatitida , • Ekzém, • Psoriáza, • Akné, • Mykózy, • Herpes. 			
Učivo / obsah výuky <ul style="list-style-type: none"> • Léčivé byliny při prevenci a léčbě dermatitid • Léčivé byliny při prevenci a léčbě ekzému • Léčivé byliny při prevenci a léčbě psoriázy • Léčivé byliny při prevenci a léčbě akné • Léčivé byliny při prevenci a léčbě mykóz • Léčivé byliny při prevenci a léčbě oparu 			
Postupy výuky <ul style="list-style-type: none"> • výklad a frontální, individuální, skupinová výuka, • přednášky, diskuze, 			

- prezentace,
- aktivizující metody (brainstorming, prezentování informací)

Ukončení modulu

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost postupu při podávání léčivých bylin při prevenci a léčbě vybraných kožních chorob: vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě dermatitid, popíše postup při jejich podávání
b)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě ekzému, popíše postup při jejich podávání
c)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě psoriázy, popíše postup při jejich podávání
d)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě akné
e)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě mykóz, popíše postup při jejich podávání
f)	vyjmenuje léčivé byliny a hotové směsi podávané při prevenci a léčbě oparu, popíše postup při jejich podávání

Doporučená literatura pro lektory

ČÍŽKOVÁ, Dana. Fytoterapie v kostce. Praha: Slovart, 2000. ISBN 80-7209-141-7.

JAHO DÁŘ, Luděk. Farmakobotanika. Praha: Karolinum UK, 2006. ISBN 80-246-1225-9.

JANČA, Jiří a Josef ZENTRICH. Herbář léčivých rostlin. Praha: Eminent, 2014. ISBN 978-80-7281-365-0.

Kolektiv autorů. Ottův průvodce přírodou – Léčivé rostliny. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-588-9.

MALACHOV, Gennadij. Jak vyléčit 200 nejčastějších nemocí. Praha: Eugenika, 2007. ISBN 978-80-89227-90-7.

SVOBODA, Milan a Marie MIHULOVÁ. Přírodní lékárna - 700 preparátů. Praha: Santal, 2013. ISBN 978-80-85965-98-8.

VÁŇA, Pavel. Rady bylináře Pavla. Praha: Eminent, 2010. ISBN 80-7281-205-X.

TREBEN, Maria. Moje léčivé byliny. Praha: Eminent, 2011. ISBN 978-80-7281-413-8.

Název modulu	M7 Bylinky v kuchyni		
Délka modulu	1 hod. teorie + 1 hod. cvičení		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu			
Modul je zaměřen na možnosti použití léčivých bylin v kuchyni, při přípravě pokrmů. Cílem modulu je seznámit účastníky programu DV s konkrétními bylinami, jejich léčivými účinky. Umožňuje získat účastníkům doplňující a rozšiřující informace o dané problematice.			
Předpokládané výsledky výuky			
Absolvent modulu bude schopen:			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenovat nejčastěji používané bylinky v kuchyni, • popsat léčivé účinky bylin, • vyjmenovat pokrmy s bylinkami, • zpracovat recepturu pokrmu s bylinkami (vlastní zkušenost).			
Učivo / obsah výuky			
<ul style="list-style-type: none"> • Přehled nejčastěji užívaných bylin v kuchyni • Léčivé účinky bylin • Účinky tepelného zpracování bylin • Recepty s použitím bylinek			
Postupy výuky			
<ul style="list-style-type: none"> • Výklad a frontální, individuální, skupinová výuka, • přednášky, diskuze, • prezentace, • aktivizující metody (brainstorming, prezentování informací).			
Ukončení modulu			
V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje.			
Parametry pro hodnocení výsledků výuky			
výsledek výuky	parametry pro hodnocení		

a)	Věcná správnost a obsahová úplnost: vyjmenuje nejčastěji používané bylinky v kuchyni
b)	popíše jejich léčivé účinky
c)	definuje omezení použití bylin pro tepelné zpracování
d)	zpracuje recepturu pokrmu s bylinkami dle vlastní zkušenosti

Doporučená literatura pro lektory

HIRSCH, Siegrid. Kniha osvědčených bylinkových receptů. Praha: Dona, 2013. ISBN 978-80-7322-157-7.

JAHODÁŘ, Luděk. Farmakobotanika. Praha: Karolinum UK, 2006. ISBN 80-246-1225-9.

SYNKOVÁ, Hana. Koření proti choření. Praha: Poznání, 2010. ISBN 978-80-87419-05-2.

VÁŇA, Pavel. Rady bylináře Pavla. Praha: Eminent, 2010. ISBN 80-7281-205-X.

VLAŠÍNOVÁ, Helena. Zdravá zahrada. Praha: Ekologický institut Veronica, 2014. ISBN 978-80-87308-29-5.

WALKER, Norman. Čerstvé ovocné a zeleninové šťávy. Praha: Eugenika, 2011. ISBN 978-80-8100-082-9.

Příloha č. 1 – Vzor Certifikátu o absolvování programu dalšího vzdělávání

Název a adresa vzdělávacího zařízení

C E R T I F I K Á T

O A B S O L V O V Á N Í P R O G R A M U D A L Š Í H O V Z D Ě L Á V Á N Í
F Y T O T E R A P I E V P R Á C I Z D R A V O T N Í K A

Jméno, příjmení, titul účastníka programu
dalšího vzdělávání

Úspěšně absolvoval/a moduly:

„Ošetrovatelská péče o děti a adolescenty s afektivními poruchami“ v rozsahu 2 hodin,
„Ošetrovatelská péče o dospělé pacienty s afektivními poruchami“ v rozsahu 4 hodin,
„Ošetrovatelská péče o seniory s afektivními poruchami“ v rozsahu 2 hodin,
tj. celkově 10 hodin.

Místo, datum

Statutární zástupce vzdělávací instituce

Příloha č. 2 – Způsob zjišťování zpětné vazby od účastníků

Dotazník:

1. Splnil program dalšího vzdělávání Vaše očekávání?

1 – výborná	2 – velmi dobrá	3 – dobrá	4 – nedostatečná
-------------	-----------------	-----------	------------------

2. Byl/a jste spokojen/a s organizačním zabezpečením programu dalšího vzdělávání?

1 – výborná	2 – velmi dobrá	3 – dobrá	4 – nedostatečná
-------------	-----------------	-----------	------------------

3. Jak jste byl/a spokojen/a s obsahovou stránkou programu dalšího vzdělávání?

1 – výborné	2 – velmi dobré	3 – dobré	4 – nedostatečné
-------------	-----------------	-----------	------------------

4. Bylo pro Vás téma programu dalšího vzdělávání užitečné, použitelné v praxi?

1 – výborné	2 – velmi dobré	3 – dobré	4 – nedostatečné
-------------	-----------------	-----------	------------------

7. Jak jste byl/a spokojen/a s úrovní výuky?

1 – ano	2 – spíše ano	3 – spíše ne	4 – ne
---------	---------------	--------------	--------

8. Jak hodnotíte odborné znalosti lektora?

1 – ano	2 – spíše ano	3 – spíše ne	4 – ne
---------	---------------	--------------	--------

9. Co si myslíte, že by se mělo v programu dalšího vzdělávání zlepšit? Můžete uvést cokoliv:

.....

.....

.....

.....

Děkujeme Vám za vyplnění evaluačního dotazníku.